

SPOMNITE
SE
SLOVENSKIH
BEGUNCEV
S KAKIM
DAROM!

CLEVELAND 3, O., WEDNESDAY MORNING, MAY 22, 1946

LETO XLVIII—VOL. XLVIII

Truman ukazal prevzeti premogovnike

ROBNE VESTI IZ SLOVENIJE

(Došlo preko Trsta)

PREMOVANJE DRŽAVNIH
— V Jugoslaviji vse delavci ene tovarne pozvati delavce druge, da delajo, kdo bo več naredil in dobil nagrado. Tako se glasi po "Slov. por." o posebnem povelju. Tako se glasi po ljudski tožilci! V četrtku se bo vršila delovna teden vseh ljudskih tožilcev. Ljubljane ob 20. uri predmet delovne konference je prvomajsko tekmovalno trenutne naloge ljudskih razpisali tekmovalja, naj način priganjanja k delu. Videti je, da ljudski tožilci dobili za tekmovalja. Vprašali pod kakim geslom bodo državnim tožilci. Ali bo več obtožb in več sodb? gre komunistom treblje-protivnikov prepovedi.

VOJNE KARTE. — V vojni so izdane za nekatere dvoje karte kot nakazne predmete. Ene za to je za partizane, druge — črne. Sporočeno je, da so karte radi tega dvoj-imo v slučaju pomanj-rtične prednost. Črne do-ke kar ostane. Nezahtovlj-voji tej delitvi je bilo tako, da doslej še niso rpali-ir delitve na rdeče in-je le težko vladati, če je-večina ljudstva proti

PLASČ IN ENAKO-OST. — Da ni lahko prav tako kot bi radi vo-že tudi tale slučaj z Vi-let drugod so prirejali tu-licu masovne sestanke, mora vsak, da se mogo-ne zameri. Pa je imel-lik komunističnih mogo-eno govor o enako-osti, ki da je zavladala se-Sloveniji. Pa je ta besed-makopravnost, zbudila eno-žensk, da ni mogla mol-je vprašala: "Če je ena-rost, zakaj ima neka žen-ljubljani pet novih plaš-za nobenega." "Povejte-je zakrčlali močnega govor-na pravimo red." Pa je-ala, da je to žena predsed-ključica, prvega komuniste-ovali so, odkod ve, kaj ta-Povedala je, da dela tam-je plašče izdeloval. Mo-je utihnil. Kaj pa se je-ogodilo s to predzno de-vela tekmovalju državnih

DUHOVNIKI SABO-
— Zupnika v Zgornji Zorko Melhiorja so ob-je na debelo sabotiral-reformo. Ko je zvedel-je cerkvena in nadarbin-je začel hitro izsekavati, da-je nekaj reši pred državno-je hitro izsekavati, da-je hotel nekaj rešiti pred-je tatovi, se bo moral za-je pred ljudskim sodi-

GOBRUNA" V KRANJU
— Pred sodiščem. — Sodišče je ponovno raz-je proti bivšim lastnikom

WASHINGTON, 21. maja. — Danes popoldne ob 2 je pred-sednik Truman podpisal vladni ukaz, glasom katerega vlada Zed.držav prevzame vse premogovnike. Mr. Truman je potem ime-oval tajnika notranjih zadev, J. A. Kruga, da obratuje premo-govnike, kjer kopljejo mehki premog.

Predsednikov tajnik Ross je potem obvestil časnikarske po-ročevalce, da bo tajnik Krug prevzel premogovnike jutri in da bo uro sam odločil. Unija premogarjev in premogovne družbe so za-tem obvestile Belo hišo, da je Krug zanje sprejemljiv. Ne ve se pa, če to pomeni, da bodo premogari zdaj delali za vlado.

Predsednik je ukazal tajniku Krugu, da obratuje premo-govnike na tak način, da bo to v korist deželi.

Vlada je že zadnji petek prevzela tudi železnice.

Predsednik je naročil tajniku, naj zaposli v premogovnikih vse one, ki zdaj tam delajo in tudi one, ki bi želeli delati, ako jih potrebuje.

NOVI GROBOVI

Joseph Stepic

Nagroma je preminul, ko ga je zadela srčna kap. Joseph Stepic, stanujoč na Felch St., Warrensville, O., v starosti 78 let. Doma je bil iz fare Prim-skovo, odkoder je prišel sem pred 20 leti. Bil je član društva War-rens-ville SNPJ.

Tukaj zapušča hčer Rose Mi-klaus, pastorka: Mary Walters, Joseph Horvat, Anton Horvat in Ana Horvat, ter vnuke in pravnike. Pogreb se bo vršil v pe-tek zjutraj ob 8:15 iz Louis Fer-folia pogrebnege zavoda in v cerkev St. Jude v Warrensville ob 9:00 uri. Naj počiva v miru, preostalim sožalje.

Sophia Sustar
Po kratki in mučni bolezni je umrla na svojem domu, 6517 Shaefer Ave. Sophia Sustar, ro-jena Nemanis, stara 30 let. Tu-kaj zapušča žalujočega soproga Franka, sinčka Jerome, starše Ben in Helen Nemanis ter veli-ko sorodnikov. Rojena je bila v Clevelandu. Pogreb bo v čet-tek zjutraj ob 8:15 iz Želetove-ga pogrebnege zavoda v cerkev sv. Vida in na Kalvarijo.

Helen Miklavčič
Sinoči je umrla Mrs. Helen Miklavčič, stanujoča na 1198 E. 268. St. Pogreb ima v oskrbi August F. Svetek. Podrobnosti glede pogreba bomo poročali ju-tri.

Iznašla sta sredstvo, ki poseka penicillin
Milan, Italija. — Dva mlada italijanska učenjaka trdita, da sta odkrila sredstvo, ki pomaga k zdravju celotni masi, kjer ne more pomagati penicillin, ki je do danes priznana najboljša zdravilo. Novo sredstvo pomaga, pravita, celo proti koleri, tifusu in driski.

Židovski begunci so kamenjali Ruse
London. — Begunci židovske-ga taborišča Mizu Municha so kamenjali avto, na katerem se je vozila ruska komisija. Židje ho-čejo iti v Palestino, ruska komi-sija je pa prišla, da jih pošlje v Rusijo. Ti židje so namreč veči-noma iz Poljske in Ukrajine.

Striženje las bo od pondeljka naprej \$1
Unijski brivci so odglasovali, da bodo podražili striženje las in sicer od 85 centov na \$1. Za otroke bo striženje las 85c od pondeljka do petka, ob sobotah in pred prazniki pa \$1.

Za britje bodo računali 65 centov.

Delovne ure v unijskih brivni-cah bodo od 8 zjutraj do 6. zvečer od pondeljka do petka, ob sobotah od 8 zjutraj do 7 zvečer, isto tudi ob dnevih pred prazniki.

Brivci so podražili svoje delo vsled podražene najemnine in vsled dražjega materiala, ki ga potrebujejo pri svojem delu. Brivci upajo, da bodo te cene in ure vpeljale vse brivnice v Clevelandu, tudi neunjske.

Mr. Krug je potem obvestil vojnega tajnika, naj poskrbi vse potrebno za varnost premogovnikov in oseb, ki bodo tam delale.

Krug bo pooblastil vodstva premogovnikov, naj vršijo naprej svoje delo pod njegovim nadzorstvom.

Predsednik Truman je ukazal prevzeti premogovnike potem, ko so se razbila pogajanja med John L. Lewisom, predsednikom premogarske unije in med zastopniki premogovnih družb.

Krug bo obratoval premogovnike pod pogoji, kot so bili zdaj v veljavi. Premogari, ki bodo hoteli delati za vlado, bodo lahko še naprej ostali člani unije in bodo lahko še naprej izvajali svoja kolektivna pogajanja potem svojih zastopnikov.

Predsednik je podprl svojo akcijo s tem, da je obratovanje premogovnikov absolutno potrebno za ekonomijo naroda v času prehoda od vojne na mir.

AMERIKANCI SO PRIJELI 3,000 TIHOTAPCEV NA OGRSKIH BOJNIH LADJAH

FRANKFURT, Nemčija. — Včeraj so Amerikanci pri-jeli 3,000 tihotapcev in drugih elementov, ki so se pečali s črno borzo in tajnim prevažanjem nacijev na Madžarsko iz Nemčije.

Nad 4,000 mož ameriške policije je sodelovalo v pogo-nu na zakotne elemente, katere so prijeli na 30 razoroženih madžarskih bojnih ladjah in 242 raznih manjših ladjah.

Ameriška vojaška policija je zablokirala 45 milj Donave, vse od mesta Passau do Deggendor-fa. Te madžarske ladje so pri-bežale s črne morja kmalu po končani vojni. Nihče pa še ni pojasnil zakaj so bile te ladje vsidrane na Donavi na tem kra-ju več kot eno leto. Mornarjem je bilo dovoljeno, da so smeli ostati na ladjah ves čas.

Da so izvedli pogon na te la-dje je bil povod umor treh ar-madnih častnikov. Sumili so, da so jih umorili tihotapci, ki so bi-li dobro organizirani. Pravijo, da jih je vodil madžarski admi-ral Trunkwalter, ki je po vojni zbežal v Nemčijo, nato se je pa pojavil v ameriški okupacijski coni, kjer je prevzel poveljstvo nad temi ladjami.

Poklicja je našla na ladjah mnogo orožja in več ladij je bilo opremljenih z radijskimi aparati za sprejemanje in oddajanje. Na ladjah so našli tudi mnogo ameriške vojaške obleke in živil.

Nad 3,000 oseb na ladjah je bilo popolnoma iznenađenih, ko so planili na ladje ameriški vo-jaki. Na ladjah so bile tudi žen-ske in otroci. Prijete osebe so 12 raznih narodnosti.

Kardinal Gasparri je umrl v Rimu
Rim. — Kardinal Gasparri, star 75 let, bivši papežev nunci-j v Braziliji, je umrl tukaj. To je že tretji od umro imeno-vanih kardinalov, ki je umrl.

Pokojni je bil nečak kardi-nala Gasparrija, ki je umrl leta 1934 in ki je bil dolgo let tajnik papeške države.

SPOMNITE SE NAŠIH BEGUNCEV V TUJINI S KAKIM DAROM!

KDO PRAVI, DA STRELA NIKDAR NE UDARI DVAKRAT NA EN IN ISTI KRAJ

Kenton, O. — Strela z jasne-ga, kot pravimo, pazno zasledu-je 49 let starega zamorca v tem mestu z imenom Charles Brown. Prvič je je opazila pred 20 leti in pred nekaj dnevi ga je osmo-dila že desetič. V zadnjih treh letih je bil zadet trikrat. No-benkrat se mu ni kaj posebnega zgodilo.

Oni dan je bil v javni knji-

Razne drobne novice iz Clevelanda in te okolice

K sinu je sel—
Anton Prijatelj iz 1022 E. 68. St. je nevarno obolen in se sedaj rahaja pri sinu zdravniku, dr. Anthony Prijatelj, 1954 E. 32. St. Lorain, O. Upamo, da se mu bo zdravje kmalu obrnilo na bo-lje in da se zopet povrne v našo naselbino.

Za 30 dnevno—
V četrtku ob 7:45 bo darova-na v cerkvi sv. Vida maša za po-kojnega John Gornika iz Gid-dings Rd. v spomin 30 dnevnic njegove smrti.

10. obletnica—
V nedeljo ob sedmih bo daro-vana v cerkvi sv. Kristine maša za pokojno Alice D. Pinculic v spomin 10. obletnice njene smrti.

Za 7. dnevnico—
V četrtku ob 8:30 bo darova-na v cerkvi Marije Vnebovzete maša za pokojnega vojaka John Debevea ob 7. dnevnici njegove smrti.

Radi asesment—
Člani društva št. 50 SDZ in podružnice 47 SZZ so prošeni, da bi plačali asesment v petek 24. maja na domu tajnice Mrs. He-len Tomažič, ker v soboto odpo-tuje iz mesta.

Darovi za begunce

V našem uradu so bili izro-čeni naslednji darovi za sloven-ske begunce: Neimenovan je daroval \$25.00, podružnica št. 32 Slovenske ženske zveze \$10. Mrs. Anna Shuster, 1376 E. 45. St. \$2.

Za gradnjo novega poslopja na pogorišču v Villa Angela je darovala \$5 Mrs. Frances Skully iz 1105 E. 64. St.

Najlepša hvala vsem skupaj za njih dobro srce. Priporočamo še drugim, da bi pomagali po svojih močeh.

Iz raznih naselbin

San Francisco, Cal. — Tukaj je umrla Katarina Slavnik, vdo-va, doma iz Dragomlje vasi, fa-na Suhor. Zapušča štiri sinove, vsi veterani zadnje vojne, in hčer.

Milwaukee. — Zadnje dni so se poročili: Victor L. Krall iz West Allisa in Marianne Nestle, John F. Smith in Mary C. Martinšek, Henry Brezowski in Florence Semrau, Daniel Jager in Helen Perko; dne 18. maja so se poročili: John Mojstrovich in Mrs. Josephine Trkay, Edward Kolar in Audry Schreiber. — Vile rojenice so se zglasile pri družini Milan Mlakar in pustile hčerko.

Pueblo, Colo. — Dne 28. aprila je po daljši bolezni na krvi umrl Conrad Kirn, sin Blaža in Anne Kirn, star 35 let. Poleg staršev zapušča ženo, sinčka, hčerko, dve sestrin in dva brata.

Chicago. — Marija Nartnik, rojena Zidanec (ali Lidanek?), vas Pleševce, pošta Brezovica pri Ljubljani, bi rada izvedela za svoji sestri Francisko Gra-krat se je močno posvetilo in belsek in Ivanko Sojar, ki sta treščilo. Brown se je zgrudil živel v Chicagu. Lahko se zgla-na mizo in 10 minut ni mogel spregovoriti niti besede. Ko je prišel zopet k sapi, je rekel, da čuti bolečine v nogi in videl je leboj slabo. Toda drugih posle-die ni čutil po strel. Drugim osebam v knjižnici se ni nič zgo-dilo.

Oni dan je bil v javni knji-

"AMERIŠKA DOMOVINA"AMERICAN HOME
SLOVENIAN DAILY NEWSPAPER1117 St. Clair Ave. Henderson 0628 Cleveland 3, Ohio
Published daily except Saturdays, Sundays and Holidays

NAROČNINA:
Za Ameriko na leto \$7.00; za Cleveland in Kanado po pošti za eno leto \$8.00.
Za Ameriko pol leta \$4.00; za Cleveland in Kanado po pošti pol leta \$4.50.
Za Ameriko četrt leta \$2.50; za Cleveland in Kanado po pošti četrt leta \$2.75.
Za Cleveland in okolico po ramašalich: celo leto \$7.00, pol leta \$4.00, četrt leta \$2.50.
Posamezna številka stane 5 centov.

SUBSCRIPTION RATES:
United States \$7.00 per year; Cleveland and Canada by mail \$8.00 per year.
U. S. \$4.00 for 6 months; Cleveland and Canada by mail \$4.50 for 6 months.
U. S. \$2.50 for 3 months; Cleveland and Canada by mail \$2.75 for 3 months.
Cleveland and suburbs by Carrier \$7.00 per year, \$4.00 for 6 months, \$2.50 for 3 months.
Single copies 5 cents each.

Entered as second-class matter January 8th 1908, at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of March 3rd 1879.

83 No. 101 Wed., May 22, 1946

Zavedajte se svoje odgovornosti

(MISLI H KONVENCIJI S. Ž. Z.)

Na 12. maja je papež govoril v baziliki sv. Petra 40.000 dekletom in mladim ženam. Zbrale so se, da se zahvalijo Mariji ob obletnici, ko je prenehala vojno stanje v Evropi. Papež jih je v svojem govoru pozival k globoki veri, čistemu življenju in k aktivnemu katoličanstvu. S tem v zvezi jim je rekel, da je njih dolžnost tudi pri volitvah glasovati za take kandidate, ki dajejo garancijo, da bodo varovali božje pravice in pravice vere. "Gre za to," jim je govoril, "da obvarujemo in ohranimo svojemu ljudstvu krščansko civilizacijo, njegovim hčeram in ženam njih dostojnost, njegovim družinam krščanske matere. Zavedajte se svoje odgovornosti! Pojdite naprej v svet s svojim zgledom."

Tako je papež znova poudaril dolžnost katoliške aktivnosti v vsem življenju, ne samo moža, ampak tudi žene. Ne moremo biti katoličani samo med štirimi stenami svoje sobice ali v zatišju cerkve, ampak moramo biti taki v vsem svojem dejanju in nehanju, tudi v javnem. Božje zapovedi niso samo za posameznika, ampak za vso družbo. Največji današnji sovražnik krščanstva komunizem tudi ve, da mora obvladovati javnost, če hoče izkoreniniti Kristusov nauk. Zato gre povsod za tem, da dobi oblast v roke, naj bo to z močjo in krvjo, naj bo z zvijačo in premetenostjo.

Ni dvoma! Danes si stojita nasproti dve sili, med katerima ni sprave: katoličanstvo in komunizem. Nihče se temu boju dveh svetov ne more odtegniti. Za katoličana tu ni nevtralnosti, tu ni kake poti po sredi, tu ni kakega igranja na dve strani. Je že res, da ni vsak enako izpostavljen v tem boju, vendar ne sme nobeden pozabiti, da je bojevnik, ki se ne sme strašiti žrtve v tem svetovnem spopadu. Nihče pa se tudi ne sme dati vjeti v zanke sovražne premetenosti.

Pišemo te misli pred konvencijo Slovenske ženske zveze. Papež je govoril italijanskim ženam: Zavedajte se svoje odgovornosti. Pa velja ta beseda ženam vsega sveta. Tudi članicam Slovenske ženske zveze. Posebno sedaj pred konvencijo. Zakaj boj omenjenih dveh svetov je posegel tudi v vrste te organizacije, ki je po svojem namenu in svoji osnovi katoliška organizacija.

Spretnost komunistične propagande je znala ob dogodkih v stari domovini našega naroda najti dostop v kolone zvezinega glasila. Zmagoviti komunizem pod masko Osvobodilne fronte je našel pohvalo, premagani borci proti komunistični revoluciji pa krivično obsodbo. Ne preiskujemo tukaj nagibov, zakaj se je tako pisalo. Vemo, kako človeško je plavati z močnim dnevnim tokom in kako lahko je marširati z močnejšimi bataljoni. Komunisti so znali po vsem svetu najti sopotnike in sodelavce tudi med nepredvidnimi katoličani, ki bi hoteli za vsako ceno biti moderni. Ni tedaj naš namen danes ugotavljati vzrok tega nastopa, moramo pa ugotoviti, da osrednji odbor Zveze doslej ni našel poti, da odločno obsodi vsako prijateljstvo s komunističnimi tokovi v stari domovini in v Ameriki in uravna organizacijo na pot, ki je po pravilih — katoliška. Zato je sedaj za zadeva konvencije. Zgoraj navedena beseda: "Zavedajte se svoje odgovornosti," ni naša. Prinašamo jo delegatinjam v premislek.

Prav tako naj bo v premislek par stvari, ki so v zvezi z dogodki v Sloveniji in s pisanjem "Zarje."

Zalostno dejstvo je, da danes vladajo v Sloveniji komunisti. Ni treba te trditve iskati ravno v našem listu. O tem piše dovolj angleško pisano ameriško časopisje. Pišejo o tem dejstvu tisti, ki komunizem v Jugoslaviji obsojajo in pišejo tisti, ki ga zagovarjajo. Bilo je treba precej časa, da je svet spoznal pravo barvo jugoslovanskega režima in da je ta sam priznal, da stoji popolnoma v rdečem taboru klavida in srpa. Dokler ni imel komunizem v rokah vse moči, toliko časa se je skrival za imenom Osvobodilne fronte. Ko je postal dovolj močan, je odvrnil krinko in pokazal svojo pravo barvo. Odrnil je od sodelovanja tudi vse tiste, ki so poprej pomagali včasih v dobri veri partizanstvu do polne zmage. Med ministri ljubljanske vlade ni nikogar več, ki ne bi podpisal programa komunistične partije. Danes je za tiste, ki hočejo gledati objektivno ustvarjena popolna javnost. Vprašujemo, kdo more po svoji vesti hvaliti in zagovarjati komunistični režim v Sloveniji?

Tudi ni več dvoma, da je v Sloveniji preganjanje Cerkev. Kaj naj bi sicer pomenilo, če vržejo karmeličanke in usmiljenke iz njih samostanov in zavodov na cesto? Ali so bile to kake politikantije? Zakaj je zaprtih še danes tako številno duhovnikov? Ali je slovenska mati res vzgojila tolike zločince — duhovnike? Ali ni boj proti krščanstvu, če se izrečno z zakonom prepove katoliška šola in prisili katoliške starše pošiljati otroke v šolo komunističnemu agentu?

Tisti prijatelji partizanstva, ki so jim ta dejstva neprijetna, ugovarjajo, češ da so vendar še pustili precej duhovnikov, da so jim dovolili maševati, da ni prepovedano hoditi v cerkev, da je v zakonu rečeno, da je vera svobodna, da so partizani celo dali vladno podporo porušeni cerkvi in da so bile lepe velikonočne procesije. Vse to je lahko res. Tako milost skaže razbojnik, ki je koga čisto izropal, potem pa mu "dobrohotno" pusti par centov. Pa je zato vseeno ropar. Priča pa to postopanje tudi, da si peščica komunistov

ne upa vsega naenkrat zatreti. Lažje pridejo do svojega cilja, razkristjanjenja, polagoma. Otroke hočejo vzgojiti za komunistično državo, starci bodo izumrli. Če ne bo duhovniškega naraščaja, tudi milostnega dovoljenja maš ne bo več dolgo treba. Komunizem ni samo nasilen, je tudi premeten.

Nekatere moti, da skušajo posamezni duhovniki in da skuša Cerkev sama najti oblike, da bi bilo mogoče živeti tudi s tako protiversko državo in kako bi mogla tudi v tem sovražnem ozračju delati za krščanstvo. Ne pozabimo, da so kristjani vedno širili krščanstvo tudi v največjem preganjanju. Cerkev nikoli ne vrže puške v koruzo. Pripravljena je žrtvovati, kar je človeškega, tudi osebe, da reši, kar se da rešiti za dušo. Zato so skovali o prejšnjem papežu besedo, da bi delal konkordat tudi s hudičem če bi vedel, da bo to dušam v korist. Toda vse to ne pomeni, kot da bi kdor pristal na komunističen režim ali da bi kak zastopnik Cerkev rekel, da ni sovražstva proti krščanstvu in preganjanja vere.

Slovenski katoličani v stari domovini so zgodaj uvideli, da je za partizanstvo nevarnost komunistične revolucije. Ko so gledali, kako more partizani najboljše katoliške može, so vedeli, da to ni boj za osvoboditev izpod narodnega sovražnika, ampak samo boj za zmago protinarodnega komunizma. Spoznali so, da gre za boj med katoličanstvom in komunizmom. In stopili so v to borbo s krščanskim idealizmom. Zunanji svet jih ni hotel razumeti in svetovna komunistična propaganda je njih obrambo oglašala za narodno izdajstvo. Svet je nasledel izmišljotini. Marsikateri danes to prizna. Churchill na pr. sam izjavlja (okt. 1945 v Bruslju), da je podpiranje partizanstva bila ena njegovih glavnih napak v tej vojski. Mnogi pa trmasto vztrajajo v svoji krivični sodbi.

Tudi v Ameriki so ponavljali besedo izdajalec proti slovenskim katoličanom. Čuditi se je, kako je mogla komunistična propaganda v tej stvari tako omrežiti tudi mnoge katoličane, da so kot papige ponavljali za sovražniki katoličanov to krivično besedo. Ko bi bilo vedno naravno, da katoličan drži s katoličani in s svojo Cerkvijo! Pred nami je pismo begunca dr. Jože Basaja, znanega katoliškega delavca. Poln nejevolje nad krivičnim obrekovanjem piše: "Ameriški rojaki so nas sodili in obsodili. Pregoreči sodniki! Ali niso vedeli, da so nam bila usta zamašena in smo bili nemi napram Titovi propagandi? Naj bi vendar počakali, da bi mogli slišati zagovor okrivljenca. Ali se res v nikomur ni vzbudil sum, da so najbolj propali ljudje postali "junaki," prej poštene ljudje pa naenkrat "izdajalci"? Pregoreči sodniki, ki ste se tako daleč spozabili, da niste hoteli resnice spoznati in zato niste ne iskali, ne našli prilike, da slišite še okrivljenca."

Med take pregoreče krivične sodnike je zašla "Zarja." Krivica, ki jo je delala, še ni poravnana. Ta krivica žge in peče katoličane in meče čudno luč na tiste, ki ne bi hoteli razumeti velikega boja med katoličanstvom in komunizmom tam in tukaj.

Križev teden bo konvencija SZZ. Po Slovenskem bo stopal za križem slovenski katoličan v prošnji procesiji. Prosil bo letos ne le sadežev zemlje, ampak še bolj, da bi mu bil odvzet kmalu križ komunistične diktature. Ko bo gledal na križ, bo molil, da ne bi mogel komunizem na slovenskih tleh oskrbniti še zadnjih znakov krščanstva. — Upamo, da SZZ letošnji križev teden spet stopi z odločnim korakom in brez oklevanja — za križem skupaj s trpečim katoličanstvom v Sloveniji.

Odpri srce, odpri roke. . .

Kako že gre tista pesem?

Povem vam nekaj novega. Kaj pa takega?

Ustanovilo se je v Ameriki — kako bi rekli? Morda tako: UDRUŽENJE AMERIŠKIH ORGANIZACIJ PROTI KOMUNIZMU. Sicer pa lahko zapišem tako kot se to bere v angleškem jeziku: UNITED AMERICAN ORGANIZATIONS AGAINST COMMUNISM.

Torej to ni kakšna organizacija sama zase. Že obstoječe organizacije so stopile skupaj in napravile nekaj takega, kar zasluži ime: UNITED — Združeno. Saj poznate še drugo UNITED reči. Na primer: United States, United Nations, United Committee itd.

Tako je zdaj tudi nekaj takega, kar je UNITED ali ZDRUŽENO — zoper komunizem. Če mene vprašate, kar precej povem, da je to nekaj koristnega in celo potrebnega. Če bi bil jaz kakšna organizacija, takoj bi šel zraven in postal tudi jaz — UNITED. In sicer: UNITED — PROTI KOMUNIZMU.

Zanimalo vas bo, če vas namreč stvar sploh zanima, katere organizacije so postale doslej za na ta način UNITED proti komunizmu. Kolikor morem ugotoviti, jih je doslej skupaj 23 (tri in dvajset.) Pa niso kakšne ameriške v tem smislu, da bi takozvani "stari" Amerikanci, kakšni kapitalisti ali "reakcionarci" ali kar bi se morda še lahko reklo o njih, sestavljali ta novi UNITED. Ne, to so sami "mladi" Amerikanci — prišelenci, torej "novi Amerikanci."

Praskaj se za ušesi ali po celi svoji pleši, pa skušaj uganiti, če se tej organizaciji ne pravi po slovensko: SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA? ? !

Torej vsekako — LAWYER! Pa v UNITED ZOPER KOMUNIZEM!

Iskal sem in iskal, toda nak — SANS! Nisem našel zapisane v tem UNITED. SANS je še vedno, mislim, v nekem drugem UNITED. . .

Kako in kdaj je ta SLOVENE NATIONAL BENEFIT SOCIETY prišla kot članica v UNITED zoper KOMUNIZEM, o tem ve zgodovina naslednje povedati:

Ko je imela ta nova UNITED eno svojih prvih sej ali zborovanj v Pittsburghu 22. februarja leta 1946, je reprezentiral na seji Narodno Jednoto "neki" Michael R. Kumer iz Universal, Pa. Kako jo je reprezentiral, res ne vem povedati. Dejstvo je, da je od tistega dne Narodna Jednota zapisana med članicami UNITED udruženja zoper komunizem — in to je neznansko razveseljeva zadevščina.

Manj razveseljeva zadevščina pa je, da izmed slovenskih organizacij SAMO Narodna Jednota zapisana v ta UNITED. In prav tako malo razveseljevo je, da se od tistega dne dalje tudi Narodna Jednota nič več ne udeležuje v tem UNITED. Vsaj tako bi se dalo soditi, zakaj zgodovina bo vedela povedati, da se poznejših sej te UNITED stvari ni udeležil noben član NARODNE JEDNOTE, očitno tudi Mr. Kumer ne. Zakaj tako, tega pa kolonjarji ne vprašajte, zakaj on pozna samo zgodovino, kakršna je.

Zdaj bi uganilo koga zanima, kakšne cilje zasleduje ta protikomunistična UNITED. Sicer je že s tem precej povedano, kaj je njen namen, ko pravi, da je PROTikomunistična. S tem pove že v svojem naslovu, da ji je pri srcu vse tisto, kar komunizmu NI pri srcu. To je že precej. Vendar lahko pokukamo tudi v resolucije, ki jih je ta UNITED sprejela in dala podpisati raznim navzočim zastopnikom na zborovanju dne 10. aprila tega leta v Washingtonu, D. C. Resolucije ali točke sklepov se glase:

1. Trudili se bomo po najboljših močeh, da ohranimo in in izpopolnimo "the American way of life." (Kdor zna to lepo po slovensko povedati, naj mi sporoči.)

2. Da dosežemo ta svoj namen, bomo pritiskali na našo vlado, naj deluje za pravičen in trajen mir na podlagi našega lastnega "Bill of Rights" in na podlagi načel, ki jih vsebuje Atlantski Charter in štiri Svobodščine, za katere so se borili in borile, te umirali in umirale — na naši sinovi in hčere.

3. Pobijali bomo lisjaški komunističen in vsak drug protidemokracičen vpliv, ki se je znal vkrasti v vsako posamezno organizacijo našega udruženja, ponavljamo: v vsako teh organizacij se je vtihotapila komunistična ali kake druge vrste protidemokracična celica, komunistična propaganda deluje v njih in spravlja v nevarnost blagor in pravo amerikanstvo ljudstva v Združenih državah.

Ne, nismo še pri kraju. Še dve točki resolucij imamo navesti. Toda nehoti se kolonjarji vrvi vprašanje, zakaj Slovenska Narodna Podporna Jednota, ki je zapisana med članicami tega UNITED Udruženja, ni več aktivna v Udruženju ZOPER KOMUNIZEM. . .

Dvoje je mogoče: Morda je Slovenska Narodna Podporna Jednota tako čista in zavarovana proti komunizmu, da ji ni treba podpisovati resolucije, ki pravi, da se v VSEH včlanjenih organizacijah vrši "lisjaška komunistična propaganda" . . .

Ali pa: Morda je "lisjaška komunistična propaganda" v Slovenski Narodni Podporni Podporni Jednoti že tako močna, da NE PUSTI kakemu zastopniku Narodne Jednote, da bi se udeleževal pri kakem PROTikomunističnem UNITED, ampak je dovoljeno biti le pri KOMUNISTIČNEM UNITED. . .

Katera verjetnost se zdi vam bolj verjetna . . . ?

Pa še eno vprašanje se vrva in nam ne pusti iti takoj naprej na 4. in 5. točko resolucij. Vprašanje je:

Kako da ni NOBENE DRUGE slovenske organizacije včlanjene pri tej PROTikomunistični UNITED?

Morda ne bo prevelika zmot, če kdo reče: Najbrž ravno zato ne, ker vsaka druga slovenska organizacija debelo gleda in ne more dotuhtati, kaj dela med članicami te nove UNITED "naša" slavna — Slovene National Benefit Society . . . z Lawndala . . .

5. Pritiskali bomo na našo vlado, da naj se trudi za vrnitev neodvisnosti in samovlade tistim narodom, ki so jim bile te pravice nasilno vzete; naša vlada naj zahteva pravico samoodločbe tistim narodom, ki jim doslej to ni bilo dovoljeno — zlasti v deželah srednje in vzhodne Evrope.

6. Pritiskali bomo na našo vlado, da zahteva svobodno in neodvisno volitve v teh deželah, ki naj se vrše pod nadzorstvom mednarodnih komisij. Da se take volitve omogočijo in se tako odstrani nevarnost za svetovni mir, je nujno potrebno, da Sovjetija takoj umažne svoje čete in svojo tajno policijo iz vseh neutralnih in zaveznih dežel, kakor je zagotavljal 6. člen moskovske deklaracije iz leta 1943.

Ali se vam ne zdi kar prav, da smo nekoliko postali med prvimi tremi in drugima dvema točkama in se malo — oddahnili. Presneto, saj je bilo res treba malo oddiha. Poglejte, prešturajte, kaj zahtevajo ti nesrečni UNITED nasprotniki komunizma — od Rusije! Toda popravimo se, ne zahtevajo tega od Rusije, zahtevajo od NASE AMERIŠKE vlade, naj to zahteva od — SOVJETIJE! Aha — od SOVJETIJE! Torej od KOMUNISTIČNE ruske vlade! Upamo, da potemtakem ne bodo naleteli pri naših "Slovanih-zavasko-ceno" na obsodbo: "odpadniki in izdajalci so . . ."

Pa četudi bodo naleteli na tako obsodbo, vse kaže, da jih ne misli šteti med "izdajalce" in "odpadnike" — AMERIKA! Da, vse tako kaže. Nikjer pa ni za gotovo zapisano, da AMERIKA ne bo nikoli štela med izdajalce onih, ki pripadajo neki drugi — UNITED (? ?)

Zdaj samo še pogledimo, kdo je v imenu Srbov in v imenu Hrvatov podpisal s lastno roko zgoraj navedenih pet točk resolucij. V imenu Srbov: L. C. Christoffer;

V imenu Hrvatov: JOHN D. BUTKOVICH in Rev. M. S. Hranilovich;

V imenu Slovencev: NIČE . . . — Zaplot.

Strica išče

Stanko Novak, vas Ratje št. 14, pošta Hinje, Dolenjsko, Jugoslavija, bi rad izvedel za naslov svojega strica Martina Tekavčič, po domače Brnkličev iz Ratij št. 16. Pred vojno je živel v Clevelandu in je vedno pisal domov. Med vojno pa so doma, zgubili njegov naslov. Če sam ali kateri iz njegove družine čita te vrstice, je prošnja, da domačin kaj piše na zgornji naslov.

Frances Habich, 2605 Linden Ave., Aliquippa, Pa. je prejela od doma pismo za Jožeta Ravnikar, ki je odšel v Ameriko pred 18 ali 19 leti. Piše mu nečak Jože Učakar iz Črnega potoka, Šmartno. Če sam here te vrstice, ali če kdo drugi ve zanj, naj sporoči Frances Habich na prejšnji označeni naslov in bo prejel pismo.

Pesnik — prepisovalec
Mlad pesnik je bral Voltaire-u svoje verz, da bi mu le-ta povedal svojo sodbo o njih. Med branjem se je Voltaire večkrat odkril. Ves v zadregi vpraša mladi mož, kaj to pomeni. "Imam tako navado, da se vselej odkrijem, kadar srečam starega znanca," reče Voltaire, ker je bilo mnogo verzov prepisanih.

Pomagajte Ameriki, kupite Victory bonde in znanke.

V mene je namreč prišlo razsvetljenje na tiste lepe čase, ko sem začel pridobivati na življenju pred kakimi 10 leti. Spomnim se, kako sem hotel neke ne delje v tazahmašno obleko, ki sem jo posebno obratjal. Podobem je imela bele štrah, drugič je pa vlekla nekoliko na zeleno. Rekele je bil narejen tak, da je bil čez pas nekoliko preširjen, kot bi bil vanj pritisnjen. Fino, predvno suknj, kakršnega se danes niti kupiti ne more. Pa še celo dva para hlač je bilo z obleko, spodaj privihanim robom, kot je ameriška moda, ki so jo ob času vojne prepevedali, češ, da je potratna robe.

Ko sem hotel torej takrat v isto obleko, sem na svojo grozno spoznal, da ne morem zapeti hlač za pasom. Najsi sem se hlače za pasom. Najsi sem se ko vlek sapo vase, ni šlo pa ni šlo. Zaccjhal sem, da je obleka iz slabe robe, ki se tako zelo skrči, kot cajn v starem kratu. Ko sem pa pometil rekele, sem bil prav tak kot bi šel k birmi. Še kako veliko pentljo za vrat, kak majhen klobuček na glavo, in botra, pa bi bil kar dober za k birmi. Ko sem v kambri razgrajal in zabavljaj čez slepar, ki prodajajo tako robo, da se nova obleka gredoč skrči, je poslala Johana tam iz kuhinje reče: "Kaj se ongraviš in rečeš, pa vzroke viščeš, kjer jih ni, malo manj porokapov omari na dan, pa nekoliko bolj se sprijazni z motiko na vrtu, pa ti bo obleka pasala. Kar poglej se obli ob porču. Se reče, saj rada vidim, da si ješ in nič ne rečeš, če venomer štrifiš po ajklošč. Ampak če bo šlo tako mesec, boš moral imeti vsak mesec novo obleko in vedno večje mere. Kam bomo pa prišli, te vprašam?"

Morda ima pa Johana tudi nekaj prav, sem si rekel ter se nekoliko pretipal okrog pasa in nekoliko konstatairal, da sem se spremenil, da nisem kje v Afriki, kar napravljajo zelo slastne ribe, takih "živili." Zalosten sem moral lepe obleke, kateri sem moral dati slovo. Morda bo še prav prišla, sem se tolažil, meni sicer najbrže ne, ampak katerikoli mojih fantov, ki krepko razstojajo. "Na izbo jo spravi," sem rekel Johani, "škoda bi jo bilo ne prepereksa, ki je skoro že nova. Dej, kako mi je pasala, ženska, so kar zijale za mano, ker se je rekel tako fletno oprizem, češ pas."

"Šur," je dodala Johana, trdo prestavila kastrolo po peč, da sem takoj vedel, da je bil njej stavek popolnoma odveč, iz mojih ust in da tiste besede, so padle na posebno rodovitno tla.

Torej na tisti gvanj sem spomnil one nedelje, ko sem iskal kako pravdanskoo obleko, offic in ki sem bil v vsaki Kof strašilo v koruzi. In predno bi bil mogel naš bodoči gospodar Jimmy zapraviti šestico v kof, štacuni na Grovewood, sem bil desetimi leti v pokoj postalo obleko. Vozjo, sem zavpil, sem jo odkril lepo spravljeno v papirnati vreči. Prav zdelo se mi je, da mi je rekla halo, sem jo lepo božal in letel z njo dol, da si jo pomerim.

Šarska polena

SPISAL NARTE VELIKONJA

no, da jih ne po-
je potisnila svinjo v
je zavilil prašiček
Svinja je besno šav-
njeni roki, rohnela in
mladiča. "Ka-
mat si ni kako jih
Neumna neumna,
sama pomečkala;
no, da jih ne pri-
udarila da se je
ter spustila za njo
ševnico.
je Matijec prav na
misli! In nanjo?
Tisto je že vse po-
mo iz dobre je sto-
Ne pa, da jih gle-
Tisti liter mleka
poznal. In kakšen
bel, z napetimi lički
In Klančar, kako se
odkar ga ima.
tistole kuro! Saj
kaj bi si mislili. O
kaj bi si mislili. O
poprosim, da mi po-
tedaj mu dam kuro
eto ji je bilo pri du-
mo ji je ušla pesem
Bog; komaj ob-
in jaz pojem kakor
se je karala. Da-
Danes!" In jo je
menadoma bolečina.
st ji je legla okoli
samo za hip, že
misel na Klančarja.
kam previjala. Ka-
In briše! Kako
Matijec s svojimi
okami! In bi ga po-
Preponosen je!
vročina jo je
Živo si je pred-
da leži, Matijec pa
okoli, prenaša ot-
daje in potem gos-
kuhinji.
se je stresla, "ka-
mož in sem vdo-
usmiljena, kaj mi-
mož! In nikoli
je tako sam zase!"
vročina ji je prele-
Pograbila je škaf ter
mam, pa se spuščam
raile. In danes, ko
obletnica. In vsaka
je v spotiko."
je naglo vode v ko-
panjač na ogenj ter
kompir za večer-
jih ni!" je pridrsal
iz izbe.
jih ni!" je ponovi-
potegnili svitek
niša.
dvigni, Franca!" je
mor, ki je sedel na og-
Vidneš cent kakor
kaj utrvalo v tebi,
se pa utrja!" je
nila, toda potem zar-
regli. "Vse mi je v
ji je šinilo v misli.
je kaj," je vztrajal
Samo malo nakrenes,
se vse življenje. In
je prav." — je lovil
reke, "če prav pamet-
mo — saj si se mla-
rav."
sredi besede.
pa je s trepetajočim
akala zadnje besede.
da ji žene kri v gla-
je občutila nezna-
natezajočo bole-
pestju, vse ji je za-
kip pred očmi...
ni ni, gruntu. Z
je izdala svojo naj-
misel, se ji je zdelo.
menila Matijca, ji je
da vse pove. Kaj
če pa se Matijec
"Matijec, poslu-
vzameš? Kakor
In bi Matijec de-
žebe me, ne rabim
rečem, Franca. Zdaj

Razgovor s politikomi- sarjem in članom Gestapa

Piše Grčar Franc
(Nadaljevanje)

Najprej moramo torej dose-
či oblast doma in to z vsemi in
karkršnimi koli sredstvi. Naj-
boljše sredstvo za to pa je te-
ror. prevara in zvijača. Poslu-
ževali se bomo tudi vseh drugih
sredstev, pa naj bodo na zunaj
še tako nemoralna. Za nas je
nemoralno samo to, kar na-
sprotuje našemu cilju. Naša
taktika nam včasih dovoljuje
tudi kake kompromise; a tudi
ti morajo služiti le našemu
končnemu namenu. Z Angleži
in Amerikanci smo danes sicer
v navideznem prijateljstvu; o-
ni nas podpirajo, ker nas po-
trebujejo in našim ciljem to
služi kot voda na mlin. Sma-
tramo pa kljub temu že danes
Angleže in Amerikance za svo-
je sovražnike, čeravno tega za
sedaj še ne smemo pokazati na
zunaj. Če bi se pa primerilo,
da bi naše kraje zasedli oni,
bomo pričeli proti njim odlo-
čen boj kot boj proti okupato-
rju in vse naše sedanje pripra-
ve služijo le temu namenu.

Zato pa smatramo vse orga-
nizacije, ki upajo na angleško
pomoč in ki simpatizirajo z An-
gleži in Amerikanci, tako četni-
ke, Mihajlovičevce itd. za svo-
je sovražnike. Za enake na-
sprotne smatramo tudi do-
mobrince, o katerih prav dobro
vemo, da so angleški simpati-
zerji, čeprav zaradi Nemcev na
zunaj to skušajo zakriti. Mi
kralja ne bomo, nikoli priznali,
razen če bi to taktična potreba
zahtevala, da ga začasno pri-
znamo. Vladal pa nam on
ne bo nikoli!"

Na prsih mu je blestel maj-
hen kljukasti križec. Ko sem ga
vprašal, kaj to pomeni, mi je
rekel: "To je krinka. Tako se
najlažje skrivamo in delamo.
Sicer pa nam Gestapo itak gre
na roko, kolikor more — tajno
seveda. Ko sem mu očital to
zvezo in ravnanje kot nemoral-
no, je vzklilnil: "Zakaj pa do-
mobranci na zunaj sodelujejo
z Nemci, v srcu pa so z Angle-
ži?" Ko sem mu ugovarjal,
čes, da domobranci le branijo
svoj narod pred komunističnim
terorizmom in da v tem polo-
žaju ne morejo storiti druga-
če, kot da sprejmejo nemško
pomoč, čeravno je ta zelo piča.
ker jim te pomoči nihče drugi
ne nudi in zato njihovo ravn-
anje nikakor ni nemoralno (ker
je samoobramba vedno moral-
na), je ves besen vzklilnil:
"Torej si tudi ti zašel med be-
le pse, med te proklete anglo-
file."

Drugi dan po tem razgovo-
ru sem odšel v Ljubljano. Ne-
kaj dni za tem pa mi je brat
sporočil, da me je prišel iskat
oddelek oboroženih teroristov,
ki jih je vodil Lovro, a me na
srečo niso več našli doma.

Pri tem svojem obisku do-
mačega kraja sem tudi videl,
kako strašno trpijo ljudje pod
partizanskim pritiskom. Lju-
dje so si upali govoriti z me-
noj le na samem in še to čisto
tiho; vedno se ozirajoč na vse
strani, če kje kdo ne prislušku-
je. "Podnevi nas gnjavijo Nem-
ci, ponoči pa partizani!" so
vzdihovali. "Nobeno noč ne
moreš mirno spati — vedno si v

strahu, da priredo v hišo par-
tizani in ti poberejo vse, drugi
dan pa te potem gnjavijo Nem-
ci, zakaj to dopuščamo. A za-
ščite nam Nemci ne dajo no-
bene. Z orožniki so partizani v
dogovoru, da se drug drugega
ogibljejo — Gestapovci pa
menda tudi, ker se nikoli ne
znesejo nad njimi, temveč ve-

Ob priliki praznovanja 150
letnice ustanovitve mesta Clevel-
land, se bo vršil tukaj tudi 12.
letni "Narodnostni festival" in
sicer od 22. do 25. maja. Na
tem festivalu bodo zastopane vse
narodnosti in bodo izvajale svo-
je narodne plesne in tudi s svojo
narodno glasbo. Prav tako bodo

nastopili tudi z domačimi ame-
riškimi plesi, ki so tekom let na-
seljevanja razvijali tukaj.
Nastopili bodo Ukrajinci,
Madžari, Poljaki, Rusi, Čehi in
tudi Slovenci bomo zastopani.
Predstave bodo vsak dan popo-
dne in zvečer. Vstopnice lahko
dobite v Taylor's ticket office.

PLOSCE
29¢PLOSCE
29¢

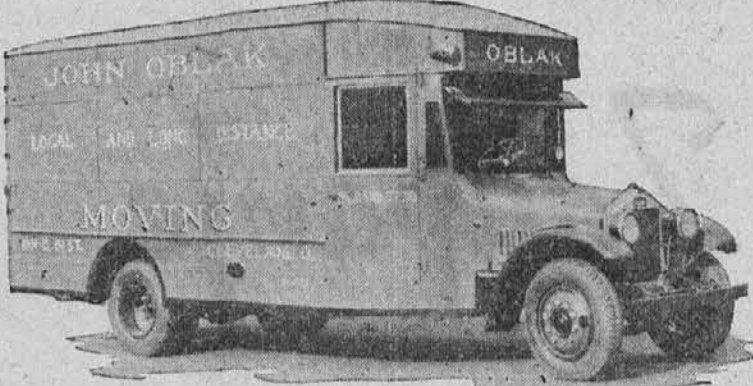
Mi imamo fino izbiro plošč za polke, valčke, jitter-
bug in druge popularne plošče.

Mi dajemo v najem juke boxes za poroke, partije
in drugo. Popravljamo vseh vrst radije, pralnike in
čistilce. Delo izvršeno po ekspertih in vse delo garanti-
rano.

MALZ ELECTRIC

6902 St. Clair Ave.

EN 4808

OBLAK MOVER

Se priporoča, da ga pokličete vsak čas, podnevi ali
ponoči. Delo garantiramo in hitra postrežba. Obrnite
se z vsem zaupanjem na vašega starega znanca

JOHN OBLAKA
HE 2730. 1146 E. 61st St.

Kosilo za revne otroke. — Prestolonaslednik, ali sedanji vladar Italije, Umberto
osebno streže kakim 600 otrokom, katere je pogostil v kraljevi palači v Rimu na veliko-
nočno nedeljo, kar je bil običaj kraljeve rodbine, da je zadnjih nekaj let vsako veliko
noč pogostila precejšnje število revnih otrok.

DELO DOBIJO

ŽENSKÉ ZA DELAVKE HIŠNEGA SNAŽENJA

od 5:00 zv. do 1:40 zj.
5 večerov v tednu
\$34 na teden
v mestu

Zglasite se na
Electric Building
700 Prospect Ave. Room 901
Women's Employment Office

THE OHIO BELL
TELEPHONE CO.

(x)

KROJAČI
za moške suknje
Dobra plača
Stalno

The Otto Kub Co.
200 Colonial Arcade.

(101)

MALI OGLASI

Furnezi

Novi furnezi za premog, plin, olje,
gorko vodo ali paro.
Resetting \$15 — čiščenje \$15
premenljamo stare na plin, ali olje
Thermostat

Chester Heating Co.

1193 Addison Rd.
ENDicott 0487
Govorimo slovensko (x)

Išče sobe

Veteran, ki je služil v armadi
31 mesecev in bil čez morje, želi
dobiti na vzhodni strani 4 sobe
za sebe in ženo brez otrok. Po-
kličite HE 7006. (101)

Naprodaj hiša

Hiša 5 sob za eno družino, lot
50x149 na 23250 Ivan Ave. Eu-
clid.

Matt F. Intihar

630 E. 222. St.

IV 2644

IV 0678

(x)

Sobo dobi

Priletna ženska lahko dobi
spalno sobo, samo zase, zelo le-
po, blizu cerkve sv. Kristine. Na-
slov je 22371 Beekford Ave. Eu-
clid 17, O. (103)

Peč naprodaj

Naprodaj je kuhinjska peč,
ki je na premog in plin. Proda
se tudi grelec na premog za 3
sobe. Vprašajte Rose Zabuko-
vec, 6214 Glass Ave. (101)

Slovensko-ameriška

Kuharica se sedaj dobi

v Clevelandu

Dobite jo v pisarni August
Kollander, 6419 St. Clair Ave.
ter pri Jožetu Grdini, 6113 St.
Clair Ave. Oba imata knjige v
zalogi in bosta rada postregla
rojakinjam, ki želijo imeti to
lepo, veliko in koristno knjigo.
(Mon.Wed-x)

Dve hiši naprodaj

Naprodaj sta dve hiši na enem
lotu, na 1378-80 E. 40. St. na-
spoti cerkve sv. Pavla. Letna
najemnina prinaša \$1020. Cena
je samo \$7.700. Za podrobnosti
pokličite Mr. Zormana HENDER-
son 1718. (106)

Iz urada S. N. Doma

na St. Clair Ave.

Pobiranje asesmenta!

Tem potom se obvešča vse
tajnike onih društev, ki pobir-
ajo mesečni asesment v Slo-
venskem narodnem domu na St.
Clair Ave., da se bo za ta me-
seč pobiral asesment v petek
24. maja, namesto v soboto 25.
maja. Vzrok je, ker se bo v
spodnji dvorani vršila svatbe-
na prireditev.

Vljudno se prosi vse druš-
tene tajnike in članstvo, da to
Vprašajte na 6201 St. Clair
Ave. (101)

John Tavčar, tajnik SND.

MALI OGLASI

Pohištvo naprodaj

Po zmerni ceni se proda 3 ko-
se pohištva za spalno sobo.
Vprašajte na 6201 St. Clair
Ave. (101)

Poslednji dnevi Pompejev

ROMAN

Sve-tišče je bilo prazno in tiho. Spomini na Atene so se mi vzbudili v duši. Misleč, da sem sam v svetišču in vtopljen v resnobo svoje pobožnosti, je privrela moja molitev iz srca na ustnici in jok sem med molitvijo. Ali za seboj sem začul globok vzdihljaj; ozrl sem se in zagledal za seboj mlado deklico. Tudi ona je molila in ni imela obraza zagrnjenega s tenčino; najine oči so se srečale in čutil sem, kakor da se je izlival nebeski žarek iz onih mojih oči. Nikdar še, moj Klodij, nisem videl umrljivega obraza tako lepo ustvarjenega: nekaka turobnost je blažila in obenem povzdigala njegov izraz. Ono neizrekljivo, ki prodira iz srca v srce in kar so prenesli naši kiparji v poteze Psihe, je delalo njeno lepoto božanstveno in plemenito; iz oči so ji tekale solze. Slutil sem takoj, da je tudi ona atenskega rodu in da je srečala v molitvi za Atene njena duša mojo. Nagovoril sem jo čedno: "Ali nisi iz Aten, lepa de娃?" Zaradela je in tenčino deloma potegnila na obraz. "Pepele moj jih prednikov," je odgovorila, "počiva na bregovih Iliza; rojena sem sicer v Napolju, toda moje srce je atensko kakor tudi moj rod." — "Torej darujeva skupaj," sem dejal, in ko se je prikazal svečenik, sem jej stal ob strani, ko sva sledila njegovim obredom.

Obenem sva se doteknila kolen boginje, obenem sva položila oljina venca na žrtvenik. V tej skupnosti sem občutil posebno čustvo skoro s vete neznosti. Tujca iz daleč in nesrečne zemlje je stala sama v svetišču, posvečenem božanstvu najine domovine. Ali ni naravno, da me je vlekle srce k tej rojakinji, ker tako sem jo pač smel imenovati? Bilo mi je, kakor da jo poznam že leta in leta in ona priprosta božja služba je čudežno združila vezi medsebojne simpatije. Čas je bežal, da tega nisva niti opazila. Molče sva zapustila svetišče in že sem jo hotel vprašati, kje stanuje in ali bi mi bilo dovoljeno, da jo posetim, ko je neki mladenič, s potezami sorodne podobnosti na obrazu, ki je čakal ob vhodu v svetišče, prijel za njeno roko. Obrnila se je k meni in se poslovala; zdravstvuj! Izginila je v genči. Odtlej je nisem videl nikdar več. Doma sem našel pisma, ki so me klicala v Atene; kajti sorodniki so mi grozili s pravdo zaradi moje dedščine. Ko sem srečno opravil to zadevo, sem se vrnil v Napolj. Po vsem mestu sem jo iskal, vendar nisem mogel zaslediti svoje zbljene rojakinje; v nadi, da v veseljaškem uživanju ugaslim spomin na lepo prikazen, hitim z zabave na zabavo, kar jih nudijo Pompeji. To je vsa povest moje bolešči. Ne ljubim, toda hrepenče se spominjam na ono prikazen.

Klodij je že hotel nekaj odgovoriti, ko sta zagledala moža, ki se jima je bližal s počasnimi in dostojanstvenimi koraki, in ko se je oglasila njegova hoja ob kremenju, sta se ozrla in spoznala došleca.

Bil je komaj stiriideset let star mož, vitke postave in suhe, toda krepke rasti. Njegova temna bronasta polt je razodevala jutrovske rojstvo, njegove poteze so kazale nekaj grškega, posebno podbradek, ustnici in čelo, le nos je bil mlace prevelik in zakrivljen. Tudi močno in štrleče okostje ni pripuščalo tistih polnih, meznatih oblik, ki so dajale Grkom celo v moški starosti lepo mladniško zunanost. Velike oči, temne kakor brezvezdnata noč, so zrla trdno in z mirnim, stanoovitim izrazom. Zdela bi se, kakor da si je izvolila neka globoka, zamišljena in melanholiška samota tamkaj svoj veličasten in gospodujoči sedež. Hoja in kretnje so bile lahke in umerjene in nekaj inostranskega v priprostosti in v kroju njegovega oblačila je povzdigovalo častitljiv izraz njegovega tihega dostojanstva in odlične postave. Ko sta mlada moža došla k pozdravu, sta naredila oba mehaniški in skrivaj, kakor da hočeta skriti pred njim, neko malo pomenljivo kretnjo s prsti; kajti govorica je krožila o Egipcianu Arbacu, da nosi v svojem pogledu pogubo in nesrečo.

"Gotovo mora biti lep prizor," ju nagovori Arbac sicer s hladnim, vsekakor ga grdim smehljajem, "ki je pregal živahnega Klodija in splošno občudovanega Glavka iz mestnega vrvenja."

"Ali nima narava sama v obče prav nikake privlačnosti?" je vprašal Grk.

"Za naslednje—gotovo ne!"

"To je trd odgovor, ali težko da bi bil moder. Zabava se veseli nasprotij, z razvedrilnimi zabavami se učimo ceniti samoto, ž njo pa zabave."

"Tako mislijo mladi filozofi z vrta," je odgovoril Egipcian, "utrujenost smatrajo že za samotno razmišljanje in si domišljujejo, da že poznajo samoto, ko so presiti šumnih zabav. Toda narava ne more zanetiti v tako praznih srcih tiste ga oduševljenja, ki črpa iz svoje čiste osamljenosti nepopisno blaženost; ne zahteva od nas, da se poležejo vse strasti, pač pa ves tisti ogenj, ki ga hočete odhladiti, čeprav ga iščete. Ko je zaupala Luna, mladi Atenec, Endimijonu svoje skrivnosti, ni storila tega potem, ko sta prebila dan med strastnim uživanjem ljudi, ampak po denu na gorah in v samotnih dolinah med lovci."

"Lepa prispevka!" je dejal Glavk; "toda kako nepravilna uporaba; Utrujena! Ej, mlada ni nikdar utrujena, vsaj jaz nisem še nikoli niti za hip občutil prenasličnosti!" Egipcian se je zopet nasme-

nil, toda hladno in odbijajoče in celo brezčutnega Klodija je obšla zona. Ničesar pa ni odgovoril na strastne opomnje Glavkove, marveč je dejal po kratkem presledku s sladkim glasom: "Pri vsem tem pa imate popolnoma prav, da uživate čas, dokler se še prijazno smehljate; vrtnica hitro uvane, le prekmalu izpuhti njen duh, in kaj ostaja nam, Glavk, tujcem v deželi, daleč proč od pepela svojih očetov, kakor uživanje vsakovrstnih zabav in spomin na preteklost? Zate prvo, zame najbrže zadnje."

Grku so hipoma zalile solze žareče oči. "Oj, Arbac," je dejal "ne govori o naših prednikih. Pozabimo, da se je nekoč, kakor Rim, tudi neka druga država veselila svobode — in slave! O, zanam bi hoteli zopet obujati njen duh na bojstih na Maratonu in v Termopilah!"

"Srce se ti upira, ko tako govoriš," je dejal Egipcian, "in v veseljačenju te noči se boš spominjal bolj Leane nego Lade. — Valé!"

Nato je vrgel konec svojega oblačila preko ramen in se počasi odpeljal.

"Zopet diham prosteje," je dejal Klodij. "Kakor Egipciani privedemo tudi mi včasih kak skolet k svojim pojedinam. Pogled na takega Egipciana kakor je tale tavajoča senca, bi bil dovolj strašen in bi nam lahko zagrenil uživanje najpiemnejšega grozdja felernskega."

"Čuden možakar," je dejal Glavk zamišljeno. "Dasi pa je videti brezčuten za zabavo in hladen za vse mikavnosti tega sveta, ga ljudje vendarle hudo natolcujejo in pripovedi o njegovem pokolenju in srčnih doživljajih govore vse drugače."

"Ej, ljude sušljajo, da se ba je gode v njegovi hiši še vse drugače orgije nego so znane o Oziridu. Baje je tudi bogat. Ali bi ga ne mogli pritegniti v našo družbo in zaplesti v ničnisti igranja? O, užitek vseh užikov! Kako divna si igra, ti vročica nade in strahu, ti brezpriimerna, neprekosljliva strast!"

"O, koliko navdušenje — koliko navdušenje," je dejal Glavk smehljaje, "orakelj pesni iz ust Klodijevih. Kakšen

čudež utegnemo še kmalu doživeti?"

TRETJE POGLAVJE

Glavkovi prijatelji. — Opis hiše v Pompejih. — Klasična gostija.

Nebo je dodelilo Glavku vse sreče, izvzemši ene same; bil je lep, korenjaški, imovit, duhovit, slovečega pokolenja, omejen v deželi, daleč proč od pepela svojih očetov, kakor uživanje vsakovrstnih zabav in spomin na preteklost? Zate prvo, zame najbrže zadnje."

Grku so hipoma zalile solze žareče oči. "Oj, Arbac," je dejal "ne govori o naših prednikih. Pozabimo, da se je nekoč, kakor Rim, tudi neka druga država veselila svobode — in slave! O, zanam bi hoteli zopet obujati njen duh na bojstih na Maratonu in v Termopilah!"

"Srce se ti upira, ko tako govoriš," je dejal Egipcian, "in v veseljačenju te noči se boš spominjal bolj Leane nego Lade. — Valé!"

Nato je vrgel konec svojega oblačila preko ramen in se počasi odpeljal.

"Zopet diham prosteje," je dejal Klodij. "Kakor Egipciani privedemo tudi mi včasih kak skolet k svojim pojedinam. Pogled na takega Egipciana kakor je tale tavajoča senca, bi bil dovolj strašen in bi nam lahko zagrenil uživanje najpiemnejšega grozdja felernskega."

"Čuden možakar," je dejal Glavk zamišljeno. "Dasi pa je videti brezčuten za zabavo in hladen za vse mikavnosti tega sveta, ga ljudje vendarle hudo natolcujejo in pripovedi o njegovem pokolenju in srčnih doživljajih govore vse drugače."

"Ej, ljude sušljajo, da se ba je gode v njegovi hiši še vse drugače orgije nego so znane o Oziridu. Baje je tudi bogat. Ali bi ga ne mogli pritegniti v našo družbo in zaplesti v ničnisti igranja? O, užitek vseh užikov! Kako divna si igra, ti vročica nade in strahu, ti brezpriimerna, neprekosljliva strast!"

"O, koliko navdušenje — koliko navdušenje," je dejal Glavk smehljaje, "orakelj pesni iz ust Klodijevih. Kakšen

seboj kako bi okrasili stebrišča in eksedro tega Atenca. Njegov dom v Pompejih — ah, barve so doslej zbledle, slike na stenah so se pogubile, polna dovršenost in miloba notranjosti je izginila, ali koliko vzklikov začudenja so zbudile tiste prekrasne, do najmanjše podrobnosti popolne dekoracije, ko so vnovič zagledale luč sveta. Kako so zamaknile poznavatelja umetnosti vse tiste in vsa mozaška dela — Glavk je bil strasten častilec poezije in še posebno dramske, ki predčuje duh in junaštvo njegovega spola. Njegovega krasna hiša je bila okrašena z opisi iz Eshila in Homerja. Zato so raziskovalci starin, ki jim postajal okus nekaj kupčijskega predmeta, našli v ljubitelju umetnika samega in (dasi je ta zmota že splošno pripoznana iz stare navade še vedno imenujejo to na novo izkopano hišo Atenca Glavka: "hišo dramskega pesnika."

Predno opišem to hišo, bo morda umestno, seznaniti čitatelja z nekaterimi splošnimi podatki o hišah v Pompejih, kakor nam jih podaja Vitruv.

izognemo se le tistim podrobnostim, ki jih narekuje okus ali muhavost in so že od nekdanj delale raziskovalcem velike preglavice. — Potruditi se hočemo, da podamo ta opis poljudno in brez učenjaške primesi, kolikor je pač mogoče pri naravi tega predmeta.

Skozi ozek prehod, vestibulum imenovan, je bil vhod v vežo, ki je bila pogosto podprta s stebri, večkrat pa tudi brez njih. Na treh straneh so bila vrata, ki so vodila v spalnice (med temi tudi v vratarjevo), od katerih so bile najboljše namenjene za goste. Ako je bila hiša velika, sta bila na levem

in desnem koncu veže navadno dva manjša prostora za kupačo. Sredi veže, katere la bila pokrita s kvadratnimi ploščami, je stala povsod s rioglata posoda za dezinfekcijo (imenovana impluvium), ki padala skozi odprtino v strehi, katero so mogli zapirati luputnico. Blizu tega impluvija ki je bil v očeh starih Rimljanov posebno svet prostor, bili po navadi (toda v Pompejih redkeje nego v Rimu) razvrščeni kipi hišnih bogov. (Dalje prihodnje.)

—Vso zelenjavo in koruiste, kadar jih mislite kuhati, nite v vrelo vodo, kajti čim nahirto se te skuhaajo, tem zgube na svoj redilni vrednosti.

DOUBLE-PURPOSE CAN

Used cooking fat helps out not only in our kitchen, but abroad as well. notes Mrs. Richard Conté, as she points out to her husband, star of "Walk in the Sun," that one pound of used cooking fat makes 6 bars of laundry soap. By increasing supplies of industrial fats, used cooking fat takes some of the strain off edible fats and oils, and allows its free disposal.

Zaupanje

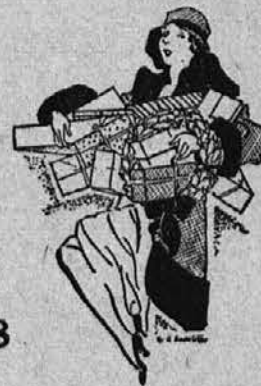
MODRI TRGOVCI
POKAŽEJO SVOJE
ZAU PANJE V
NAKUPOVALNO
MOČ SLOVENSKEGA
NARODA V
CLEVELANDU S TEM.
DA OGLAŠAJO V

Ameriški Domovini

najstarejšem slovenskem časopisu v Clevelandu

6117 St. Clair Ave.

HEnderson 0628

AMERIŠKA DOMOVINA

bi morala biti

v

vsaki slovenski hiši

UČITE SE ANGLEŠČINE

iz Dr. Kernovega
ANGLESKO-SLOVENSKEGA BERILA
"ENGLISH-SLOVENE READER"
kateremu je znižana cena
in stane samo: **\$ 2.00**

Naročila sprejema

KNJIGARNA JOSEPH GRDINA
6113 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Šivalne stroje popravljamo
KE 5557

Tudi kupimo stare šivalne stroje
**ALLIANCE SEWING
MACHINE**
15823 ARCADE AVE.

SEDMAK
Moving & Storage

ALSO
LIGHT EXPRESSING

1024 E. 174 St.

KE 6580

Kadar potrebujete
zavarovalnino

proti ognju, viharju, za avtomobile,
šipe itd. se lahko in zanesljivo
ohranite na

L. Petrich — IV 1874
19001 KILDEER AVE.